

l'entrevista

**Jaume
BARTUMEU**

CAP DE
GOVERN

L'OPINIÓ

«La Constitució és una bona eina per regular les relacions entre institucions i els drets dels ciutadans»

«La definició primera i principal és que Andorra és un Estat de dret democràtic i social»

«La Constitució aprova àmpliament, però podria haver tret notable alt»

El cap de Govern celebra l'aniversari amb preocupació perquè diu que l'encegament polític fa perdre el sentit d'Estat

El context polític d'aquest aniversari de la Constitució té una certa similitud amb el de l'any 1991, anterior a la Carta Magna, quan vostè era el responsable del Ministeri de Finances.

—¿Ens pot refrescar la memòria?

—L'any 1991, mentre governàvem en minoria, hi va haver un intent indissimulat de fer-nos fora del Govern bloquejant l'aprovació del Pressupost. Per això he dit alguna vegada que ja sé què és això de governar amb dotzenes parts, ja ho vaig fer al 1991. En aquell moment el que va succeir és que al reglament del Consell General, anterior a la Constitució, no hi havia uns mecanismes, ni de moció de censura ni de vot de confiança, que permetessin dissoldre el Consell abans del final de la legislatura. El cap de Govern tampoc no tenia competència per dissoldre el Consell General, així és que el bloqueig dels sectors conservadors va portar a l'autodissolució del Consell davant la pressió popular. Es va fer al marge de la legalitat del moment, ja que no hi havia cap document que ho permetés. Gràcies a allò, a aquell bloqueig, vam acabar fent la Constitució o la vam fer més ràpidament. En tot cas, aleshores i ara, si que hi ha una similitud i la comentava amb el que va ser el meu cap de Govern en aquell moment, Òscar Ribas, que els sectors més conservadors del país no toleren que en aquest edifici administratiu hi hagi representades forces polítiques que no siguin d'un color absolutament conservador. Hi ha la temptació que allò que no s'ha pogut aconseguir per la via de les urnes s'aconsegueixi per la via de bloquejar les institucions.

—¿És també un mitjà indissimulat per canviar de Govern?

—Ara es tracta més d'una evidència que no pas d'un mitjà indissimulat. El que busca el senyor Nomen i el sector majoritari de la Coalició Reformista és recuperar per la via del bloqueig institucional allò que les ciutadanes i ciutadans els van refusar l'abril de l'any passat a les urnes.

—Més que de colors, ¿no té la sensació que el debat polític s'ha convertit en una lluita pel poder?

—Tenim la responsabilitat de gover-

Jaume Bartumeu valora el desenvolupament de la Constitució.

nar, és per això que estem aquí, per complir amb el nostre programa i per defensar allò que considerem d'interès general. Els que es pensaven que aquest despatx i tot l'edifici formava part de la seva finca particular volen recuperar el poder en el pitjor sentit de la paraula, més que recuperar-lo, diria que el volen segrestar.

—¿Es refereix a CR?

—Si retrocedeix fins a la gestació d'ApC, hi trobarà molts exliberals o liberals enfadats.

—És el primer aniversari de la Cons-

titució que celebra com a cap de Govern. Tenint en compte el context, ¿ho fa amb certa amargor?

—No, perquè nosaltres vam guanyar les eleccions aconseguint el 50% dels escons del Consell General. Per tant, no tenim majoria absoluta o majoria suficient com per tirar endavant bona part del nostre programa. Però el que sí estem en situació de fer és complir responsablement amb el mandat que vam rebre de les ciutadanes i ciutadans. No estem ressentits amb el resultat de les eleccions i, per tant, no celebrem la Constitució amb cap mena d'amargor, però sí amb preocupa-

PRESSUPOST

«Els que ho intenten no han aconseguit ni aconseguiran paraitzar l'acció del Govern socialdemòcrata»

LLUITA DE PODER

«És urta evidència que el que volen és recuperar per la via del bloqueig allò que se'ls va refusar a les urnes»

COLOR POLÍTIC

«No toleren que en aquest edifici hi hagi forces que no siguin absolutament conservadores»

ELECCIONS

«Seríem uns irresponsables si dissolguéssim el Consell; Europa no ho entendria»

LIDERATGE

«L'enquesta ciutadana que s'ha fet ens col·loca en la millor posició per resoldre els problemes de la gent»

ció. Preocupació pel que vam veure el dia 4 de març al Consell General. L'encegament polític fa perdre el sentit d'Estat a aquelles forces polítiques a les quals se'ls havia proposat un pacte d'Estat sense condicions. I quan dic sense condicions, vull dir que anava des d'un govern d'unitat de l'arc parlamentari fins a un govern de coalició o un pacte d'Estat sense participació del Govern.

—No hi ha hagut entesa.

—La resposta de «la coalició del no» ha estat sempre no a qualsevol de les propostes i de la mà estesa. Per tant, veiem amb preocupació que no hi ha alternativa de Govern perquè no hi és i veiem amb preocupació que es vol bloquejar per intentar desgastar un Govern com el nostre. Però tal com ho recull l'enquesta d'opinió pública, les ciutadanes i ciutadans, a diferència d'opinions publicades, pensen que som els que estem en millor situació per poder resoldre els problemes de la gent.

—¿Com afectarà la ciutadania la no-aprovació del Pressupost?

—Malgrat tots els intents de posar bastons a les rodes, hem fet aprovar pel Consell General una mesura anti-crisi important com és la disminució del cànon de la llum i del telèfon. Fa pocs dies el ministre d'Economia i Finances va anunciar una mesura de crèdits per ajudar les empreses amb dificultats i estem preparant altres mesures que donarem a conèixer les properes setmanes. Així que tal com ja vaig dir en sortir del Consell, els que es pensaven que podrien impedir l'acció del govern socialdemòcrata per la via de bloquejar el Pressupost, a part d'actuar d'una manera que demostra que no tenen sentit d'Estat, han errat. El seu últim objectiu, que era el de paraitzar l'acció del Govern, no l'han aconseguit ni l'aconseguiran.

—Però hi haurà restriccions.

—Hem de treballar amb dotzenes parts del Pressupost de l'any passat. No afectarà les ajudes socials, el suport a les escoles o a l'àmbit sanitari. Però no hi haurà possibilitat de fer política d'inversió en obra pública, més enllà del que estava previst al Pressupost del 2009 com a crèdits anomenats plurianuals. Ja n'hem començat a activar uns quants.

PER TERESA BLANCO

El cap de Govern, Jaume Bartumeu, al seu despatx de l'edifici administratiu.

-I eleccions anticipades?

-Des del 2 de gener fins al 4 de març, els successius consells de ministres que s'han celebrat han demostrat que el país no quedaria paralitzat i que podríem continuar treballant al servei de la ciutadania, tot i que evidentment no ho podem fer en condicions normals perquè ens han volgut situar en condicions anormals. Aquí el que hi ha és una voluntat clara de forçar una convocatòria electoral però, com que la Constitució dóna aquesta competència al cap de Govern, ja he declarat i ho torno a fer que durant el 2010 no es convocaran eleccions. Per tant, ja veurem a final d'any en quina situació ens trobem i quines conclusions n'hem de treure.

-També ha dit que la seva prioritat és la reforma fiscal. ¿Per què?

-Ara el que és important és continuar signant trameses al Consell General dels diferents acords d'intercanvi d'in-

formació fiscal que tenim signats i que ara enviem a ratificació i anàlisi, en tot cas, del Consell General. És el que hem de fer per coherència amb els països veïns amb qui hem negociat, en base a una llei que recordo va tenir 25 vots al Consell General, es a dir, vots de CR, del partit socialdemòcrata i de l'Alternativa. Ara ens falta acabar la reforma fiscal, tenir una imposició directa sobre el benefici de les societats i dels professionals i, amb aquestes lleis aprovades, començar a negociar amb Espanya, França, Portugal i Bèlgica uns acords per establir convenis que impedeixin la doble imposició. Quan ens toca fer això, quan hem convençut la comunitat internacional que som un país seriós i que en vuit mesos hem pogut fer una llei i després signar tots aquests acords d'intercanvi d'informació, serem uns veritables irresponsables si dissolguéssim el Consell i obríssim sis mesos més d'incertesa en l'activitat insti-

EL TÍTOL SEGON

«Durant 14 anys de governs liberals la definició de social ha quedat molt menystinguda»

NOUS PROJECTES

«En els propers mesos sabrem si el que es diu als discursos es vol portar a la pràctica per afavorir els drets»

tucional. Europa no ho entendria i no només Europa, els ciutadans no ho entendrien. Bona prova d'això és l'enquesta que s'ha publicat i que assenyala clarament que els ciutadans no volen eleccions anticipades.

-¿No creu que aquests acords d'intercanvi d'informació fiscal poden tenir relació amb la sortida de capital d'Andorra?

-Jo crec que hem de ser conscients que hi ha una crisi econòmica internacional que afecta molt dels països del nostre entorn. Per tant, no és quimera pensar que pot haver-hi persones que tinguin estalvis a Andorra i que els vinguin a buscar perquè els necessiten i no perquè tinguin por d'una eventual situació d'intercanvi d'informació que els pugui perjudicar. És el meu criteri.

-¿Com ha canviat Andorra amb la Constitució?

-En aquests 17 anys, la Constitució

ens ha demostrat que és una bona eina per regular les relacions entre les diverses institucions del país i que és una bona eina per regular els drets dels ciutadans. Però també ens ha demostrat una tercera qüestió i tornem a l'inici de la conversa. La Constitució admet diverses lectures. Admet una lectura conservadora de mínims que porta a llegir amb visió reduccionista la definició primera i principal, que és que Andorra és un Estat de dret democràtic i social. Durant 14 anys de governs del Partit Liberal, la definició de social ha quedat molt menystinguda.

-¿Es refereix al desenvolupament del títol segon de la Constitució?

-Sí, el dels drets i llibertats de les ciutadanes i ciutadans. Nosaltres vam preparar textos alternatius als que la majoria liberal va fer aprovar la legislatura anterior pel que fa a les relacions laborals. Ara el nostre grup parlamentari està preparant uns textos que en el moment en què siguin entrats a tràmit al Consell General els propers mesos permetran visualitzar si realment el que es diu als discursos es vol portar a la pràctica i es vol traduir en normes concretes legislatives que afavoreixin els drets socials de les persones que viuen i treballen al país.

-¿I si no és així?

-Altrament, si uns textos que vinguin a desenvolupar el títol segon de la Constitució i a millorar els drets i llibertats de les ciutadanes i ciutadans només reünissin els 14 vots dels socialdemòcrates i per tant no poguessin prosperar, voldria dir que aquella visió reduccionista que no vol desenvolupar els drets i llibertats constitucionalment emparats continua tenint capacitat de bloquejar l'evolució d'Andorra en positiu.

-En resum, ¿quina nota li posaria al desplegament de la Constitució d'Andorra?

-És complicat fer de professor. Crec que la Constitució aprova perquè ens ha permès regular diversos conflictes. El Tribunal Constitucional ha pogut o ha hagut de pronunciar-se en diverses hipòtesis de conflicte entre institucions. Ha analitzat conflictes de competència entre comuns i Govern, ha estat a punt d'entrar en conflictes de competències entre Consell General i Govern i també ha fet dictàmens previs de constitucionalitat sobre acords internacionals a demanda del grup socialdemòcrata en l'anterior legislatura. I a més, des que es va posar en aplicació la Constitució fins avui, també s'ha introduït un reforçament dels drets de la ciutadania que és la possibilitat del recurs d'empara directe dels ciutadans davant el TC, ja que en la primera etapa constitucional això no era possible. També ha funcionat en el sentit que no ha embotellat l'activitat del TC, i els ciutadans i ciutadanes que es consideraven lesionats en els seus drets han pogut acudir directament al tribunal, sense passar pel filtre que abans figurava en la llei, que era el del Ministeri Fiscal. Si hem de parlar de notes, l'hem d'aprovar àmpliament, la Constitució. Però si s'hagués fet el desenvolupament social en positiu, aleshores li hauríem pogut posar un notable alt. Ara, en canvi, ens hem de quedar només amb un aprovat ampli.